

PLANINSKI VEŠTNIK.

Glasilo „Slov. plan. društva“

Štev. 7.

V Ljubljani, dne 25. julija 1899.

Leto V.

Črtice s potovanja hudomušnega Janka.

Spisal J. M.

VIII. poglavje, v katerem zve bralec, kako se je Janko laški naučil.

(Dalje.)

Janko je sedaj zavil na južno stran gore Drei Zinnen, tako da jo je obšel na treh straneh. Ves čas so ga zaslanjali na desni njeni siloviti stolpi, na levi se mu je pa okò radovalo nad obsežnim lednikom Sorapisa. Ko je bil preprečkal jako strm mel, se mu je odprl tudi razgled v Ampezzansko dolino. S te visočine je podobna dolgim tesnem; skozi njo se vije lepa cesta liki srebrna nit. Dolina se razširi šele tam, kjer se beli mestee Cortina di Ampezzo. Nadaljnji razgled po dolini ti pa zapira mogočni Antelao.

Onkraj Lavaredovega sedla je zagledal Janko pod seboj jezerec Misurina, ki leži že na Laškem. „No“, je zagodrnjal zadovoljno, „sedaj mi pa ni treba več paziti na znamenje; kar naravnost navzdol jo udarim.“ Med skalovjem je nabral mimogrede šopek pečnic, ki so pa bile zelo majhne in umazane. Po strmih pečeh je splezal slednjič do gozda, ki ga je še ločil — kakor je menil — od jezera. In res, kmalu je prišel na planino Misurina, kjer pa o jezeru ni bilo ne duha ne sluha.

Planina je jako velika. Janko jo je cenil na 80 do 100 glav živine. Silno prostorni hlevi so tako zidani, da zapirajo na vseh straneh prostrano dvorišče. Poleg njih stoji precej velika hiša za pastirje. Vse je močno in trdno zidano iz kamenja. Okna so podobna strelnim linam, in to so tudi v resnici; zakaj planina se izpremeni v vojnem času v trdnjavo. Ako se vname vojna, pride par stotnjij vojakov po precej lepi cesti, ki pelje popolnoma do hlevov, priropotajo topovi, in mejo brani poleg Dolomitov tudi dobro oborožena trdnjava. Prejšnja tiha planina

se izpremeni v bojišče. Mesto zvoncev se oglašajo puške, mesto petja planšarie se glasi preklinjevanje korporalov. Takih planin je tu ob avstrijskolaški meji več.

Janko je pa bral v „Trautweinu“, da je ob jezeru gostilnica. Ker ima hiša, v kateri nočujejo pastirji, še precej čedno lice, jo je imel za gostilnico. „Jezero“, je modroval, „leži gotovo malo niže, zato se še ne vidi. Najprej se malo pokrepčam, potem pa odrinem k jezeru.“ Zato jo je mahnil kar v hišo in sedel široko za mizo.

Mlad fante pride za njim, in Janko mu ukaže nemški, naj prinese četrta vina. Toda ta ga gleda kakor bik nova vrata.

„Aha“, se spomni Janko, „saj sem že v laškem kraljestvu; gotovo razume le laški. Kako, šmenta, naj pa z njim govorim, ko ne znam njegovega jezika! Škoda, da se ga nisem učil; sedaj mi bi koristilo“. Tu se domisli, da je slišal včasih, kako so laški zidarski učenci prosili starejše zidarje „un poco“ polente ali sira. Naglo se odreže: „Un poco di vino“.

Fant ga je pogledal še debeleje, šel ven in se prikazal zopet skozi vrata z majhnim starikavim možicem. Napol nemški in napol laški dopove ta Janku, da je prišel šele na planino Misurina. Janko pa spravi še enkrat svoje laške drobtine skupaj in vpraša: „dove e lago Misurina?“ Z veliko težavo spozna iz planšarjevega žlobudranja, da ima še eno uro daleč do jezera. Sedaj mu ni kazalo družega, nego pobrati svoja šila in kopita ter zapustiti planino.

Po precej čednem kolovozu je prišel na lepo rudno pot, ki drži v Auronco. Toda Janko ni hotel globlje prodirati v zedinjeno kraljestvo malte in polente, marveč se je obrnil proti avstrijski meji in še poprej, nego je pričakoval, je stal ob jezeru Misurina (1796 m).

Misurina! Kako si se mi priljubilo, ljubko jezero, v par urah, v katerih sem užival tvojo krasoto! Majhno si sicer, toda name si naredilo večji vtisk nego mnoga večja in bolj obiskovana jezera. Mirno, tiho ležiš; nič ti ne kali temnozeleno gladino, v kateri se tuintam zreali jasno modro nebo. Samo včasih zašepetaš z valčki, katere vzbudi za par trenutkov lahen veter. Gotovo se tudi ti razburiš, in jezno ti butajo peneči valovi ob nizke bregove, kadar razsaja mrzla burja in te moti v tvoji tihoti. Toda kmalu se zopet umiriš; lice ti je gladko kakor pred viharjem; kakor poprej si zopet ogledujejo v njem zelene vrhove tanke jelke in vitki macesni. Neka tajinstvena, blažilna samota te obdaja. In kako ne! Saj varno počivaš v naročju temnih gozdov, in mogočni stražniki te čuvajo pred svetnim šumom. Trdnih stolpov gore Drei Zinnen ne premaga pač nihče, in na jugu te varujejo tudi kaj mogočni velikani: Sorapis, Marmarole (2933 m) in Antelao. Toda — tudi ti velikani ti ne ohranijo ljubke tihote. Tisočletja si varno počivalo med njimi; bliža se pa čas, ko te svet iztrga iz samote in te vkuje v moderne spone.

V duhu že gledam, kako se množi oklop letnih hiš na tvojem bregu, na uho mi bije ropotanje voz, šumeča govorica letovišnikov, ki požirajo s prahom

nasičeni zrak. Gizdalini se dolgočasijo pri tebi in si iščejo v razvedrilo črnolasih, ognjevitih laških lepotic, ki tudi niso prišle občudovat tvoje lepote, marveč iskat častilcev in — ženinov. Tudi ob tebi zraste moderni Babel! Hribolazec ne bo našel več tvoje nekdanje lepote, zapustil te bo rad in splezal na „stražnike“ okrog tebe, kamor svetni šum za njim ne more.

Ob tebi ležim na mehkem mahu, nad menoj se oglašajo z lahnim šepetom ravni macesni; zrem ti v skrivnostno globino, na Drei Zinnen, ki se v tebi zrealijo. Večerni veter zapihlja, njih podoba se skali — valovi zašepetajo; šepečejo mi o minoli sreči detinskih let, onih srečnih let, ko sem še deček brezskrbno letal po zelenih tratih, po temnih gozdih, ustavljal se ob bistrih potočkih, rado vedno poslušal njih žuborenje ter se čudil, kaj si imajo mali valčki toliko pripovedovati.

„Srečo otroških let si užival le enkrat, izgubil si jo za vselej; sladak spomin nanje uživaš le v planinskem rajnu“: to mi šepetajo tvoji valovi, o Misurina!

Zares, priljubilo si se mi, jezero, in ostaneš mi vedno v spominu! Kak čar te obdaje ob večernem času! Kako krasno ti zlate žarki zahajajočega solnea gibke valove, ki se tuintam vzdigujejo iz tvoje gladine! Drei Zinnen razsipljejo nalik ognjeniku goreče žarke v tvojem zrealu. Ogenj v tebi, ogenj krog tebe. Siloviti hrbet Marmarole je nadel zlat plašč, in krasno se leskeče lednik Sorapisa v žarkih tonočega solnea.

Zdi se mi, o jezero, kakor da me vabiš, naj ostanem še na tvoji obali, kakor da mi kažeš vso svojo krasoto zato, da me še obrzliš pri sebi; toda ravno zahajajoče solnce me opominja na ločitev.

Svetovid je že izginil s solučnim vozom na obzorju. Marmarole je izgubil svoj zlati plašč, samo njegov rob se še ostro razločuje od sivih pečin in melov; tudi lednik na Sorapisu se zopet blešči v svojem naravnem zelenkastem svitu. Edini ostri vrh Antelaa sveti kakor ogromna goreča plamenica daleč na okrog, toda tudi ta že ugasuje; še enkrat zablisne, in v mraku se beli ledeni velikan.

Še en pogled na tvojo skrivnostno gladino, o Misurina, še en pogled na mogočne tvoje čuvaje, in poslovim se od tebe morda — za vselej! —

Od jezera drži kolovoz proti prelazu Tre Croci (1815 m), kjer je nameraval Janko prenočiti. Bila pa je že tudi trda noč, predno je tja prišel skozi samotni, dolg gozd. Sedlo je dobilo ime od treh lesenih križev, ki še dandanes stoje na njegovem vrhu. Pred leti je tu stala še majhna hišica, katero so imenovali — s kako pravico, ne vem — gostilnico. Sedaj pa že vabi tujce imeniteu hotel v svoje lepe prostore. Bilo jih je pa toliko, da je Janko kot zadnji komaj dobil prenočišče, dasi stoji zraven hotela ravno tako velika hiša, ki je določena samo za prenočevanje. Morda ni na Avstrijskem kraja, ki bi ležal tako visoko (nad 1800 m) in bi bil tako obiskovan kakor Tre Croci. Čuditi se pa temu ne moremo; zakaj lepe vozne ceste, hotel z vsem udobjem, krasna izprehajališča po macesnovih gozdih, siloviti dolomitski vrhovi v bližini vabijo tudi neturiste.

Vsak hip srečuješ kočije; po gozdu stopicajajo nežni gospodiči z lakiranimi čreveljčki in še nežnejše gospice z obutalom, ki gotovo ni namenjeno za hojo, marveč le za vožnjo. Hribolazca z okovanimi črevlji gledajo s čudom in ugibljejo, spleza li na Mte. Cristallo ali kam. Ako greš dalje v gozd, da ne vidiš v dolino, se ti zdi, kakor da bi se izprehajal v dolini po gostem parku kakega mesta, in vendar si skoraj v isti visočini kakor večina vrhov naših Karavank.

Hotel ima najlepšo lego, kar si jo moreš misliti. Stoji ravno na sedlu, ki ga tvorijo Sorapis, Monte Cristallo (3231 m) in Piz Popena (3260 m). Par korakov više je nizek holmec, na katerem stoje že omenjeni trije križi. Tu se ti ponuja krasen razgled na silovite dolomitske orjake, ki te nalik venu obkrožujejo.

Ni čudno torej, da obiskujejo ta kraj mnogi, ki pač radi uživajo lepoto planinske narave, ki se pa strašijo znoja in truda, katerega mora pravi hribolazec mnogo prebiti. Ali je pa njih užitek tak kakor hribolazcev? Dvomim! Vsaj meni se zdi užitek slajši in večji, ako sem si ga pridobil z mnogim trudom nego pa lahko, brez vse težave.

(Dalje prihodnjič.)

Iz Ljubljane čez Pohorje do Drave in nazaj.

Spisala Pavla Borštnerjeva.

(Konec.)

Dalje na levi je farna cerkev Sv. Martina, na desno pod hribom pa leži trg Velenje. Tam je sedaj konec železniške proge Celje-Velenje. Nad trgom stoji obširni Velenjski grad. Ena cesta pelje pod gradom proti jugu skozi Št. Ilj v Savinsko dolino, druga proti vzhodu pod Št. Janžem na Peči v Dobrno (Neuhaus), tretja pa proti severu skozi Hudo luknjo. Ker je ravno pošta odhajala iz Velenja, sva sedla in se peljala do Št. Lenarta v Mislinjski dolini. Izmed velike množice gradov in razvalin, ki jih je videti s pota, omenim le razvaline grada Šaleka na desni strani ceste, pol ure od Velenja; odlikuje se s čudovitim trioglatim stolpom. Dolina se zožuje vedno bolj in bolj, in obočja so na obeh straneh zelo strma. Visoko gorovje, ki se razprostira od Savinskih planin in Uršule sem in katerega najvišji vrh je 1107 m visoki Kozjak, je predril potok Paka na vzhodni strani Hude luknje, pri kateri se kopičijo navpične skale tako, da ima le potok dovolj prostora, za cesto pa so morali skale presekat. Največje zasluge za zgradbo te ceste si je pridobil nadvojvoda Ivan, sloveči prijatelj planinskih dežel in pospeševatelj turisticke. Hvaložni okoličani so mu postavili v skalnati dolbini lep spomenik nasproti vhodu znamenite podzemlske jame, imenovane „nadvojvode Ivana jama“. Ker je že spretnejša roka opisala Hudo luknjo v „Planinskem Vestniku“, naj zadostuje, ako izrečem željo, da bi te romantične votline privabile mnogo turistov, in to je upati, ko bode železnica od Velenja do Spodnjega Dravburga še to leto dokončana. Po tej železnici se bo jako zanimivo

voziti. Nad vhom jame bo držal velik most, od katerega dalje bo dolg predor na desnem bregu Pake. Skozi štiri predore pojde železnica, preden dospe do Št. Lenarta.

Pri Št. Lenartu sva stopila iz voza. Cesta pelje odtod dalje proti severozahodu v Slovenjgradec, kjer se konča Mislinjska dolina. Nevarni oblaki so se začeli zbirati, in že sva mislila, da nama ne bo mogoče ta dan čez Pohorje. Brez vodnika in brez zemljevida in še v slabem vremenu po neznanih potih čez gorovje hoditi, ni ravno varno; zato sva vprašala starega, pred hišo sedečega možaka za svet, a ta naju je pomiril zavoljo vremena. Le zaradi pota sva morala še druge popraševati, pa komaj sva toliko zvedela, katera pot je najkrajša na oni vrh, od katerega je najbliže v Št. Lovrenc. Pravili so nama, da ne vedo za tako pot, kvečjemu da pride eden ali drugi do vrha. V gostilnici, kjer ostaja pošta, sva obedovala, in ob dveh popoldne sva mahnila po Mislinjski dolini proti vzhodu navzgor. Precej dobra cesta pelje od Št. Lenarta v Mislinje. Tovarne pri gradu so večidel opustili, zato pa gine gozd za gozdom na obširnem grajščinskem posestvu, ki sega do vrha Pohorja. Od Mislinja drži pot tesno ob potoku; semtertja se nahajajo žage in ogljišča. Hodila sva kaki dve uri proti severovzhodu vedno navzgor, potem pa proti severu mimo tako imenovane stare glažute precej strmo na Ribniško sedlo. Tam blizu izvira Mislinja. Ta potok ima dva izvira, enega na levi strani od sedla pod Ribniškimi jezери, drugega pa na desni strani pod Planinko, na kateri so Št. Lovrenška jezera.

Ko sva proti sedlu sopihala, srečava Pohorjance, ki so vozili seno s planine, in od teh sva zvedela, da morava od sedla na desno zaviti, drugače bi prišla proti Ribnici. Ko prideva na 1436 m visoko planoto, se ustaviva in oddahneva. Razgled se odpre na severno in na južno stran. Rada bi se bila dalj časa mudila in občudovala od zadnjih žarkov zahajajočega solnca krasno razsvetljene vrhove Savinskih planin, pa še dolga pot naju je spominjala, da morava naprej. Na srečo najdeva malo dalje na poti lovca iz Ribnice, kateri je naju nekaj časa spremljal in daljnjo pot pokazal; le tako je bilo mogoče, da sva brez zamudnih ovinkov dospela srečno, četudi že v temi, v Št. Lovrenc onostran Pohorja. — Pozneje pa sva zvedela za krajšo in ugodnejšo pot, po kateri se pride od Planinke mimo imovitega kmeta (po domače pri Kasjaku) v Št. Lovrenc. Ta vrli narodni posestnik še letos uredi za turiste hišico, ki stoji jako ugodno na njegovem posestvu blizu Planinke.

Že pri tem potovanju sva opazila, da so poti večidel povsod ugodni; četudi semtertja zelo strmi, so vendar bolj gladki nego v apnenskem pogorju. Ker je Pohorje zelo obraslo, so tudi večidel senčnati in kaj vabljivi za izprehajanje.

Napravili smo iz Št. Lovrenca veliko izletov; najznamenitejši so bili na Klopni vrh, na Planinko, Črni vrh in Veliko kopo.

Pohorje je podolgasta gora, ki se razteza kot nadaljevanje Golovca (Koralpe) blizu 9 milj v glavni črti od Spodnjega Dravograda proti vzhodu ter se končuje

v ravan med Mariborom in Slovenjo Bistrico. Pohorska sredina je široka planota, nad katero se najvišje kope le malo povzdigujejo. Vse površine je kakih 13 kvadratnih milj. Meji pa Pohorje na severni strani Drava od izliva Meže (Miess) do Lembaha pri Mariboru, na zahodu, jugu in vzhodu pa dela mejo polkrožna črta, ki gre z Mežo in Mislinjo nazaj do Sv. Lenarta, odtod pa s cesto črez Vitanje, Konjice, Slovenjo Bistrico, Hoče, odtod s srenjsko cesto črez Razvanje (Rosswein) in Ratvanje (Rothwein) v Lembah. Najvišja vrha Pohorja sta Črni vrh 1548 m in Velika kopa 1542 m ali, kakor Pohorjanece pravi, Velika kapa; kajti Pohorci na severni strani izrekajo prosti o kot *a*, nasproti pa obračajo *a* v *o*, n. pr.: „Ače za vado kaze posejo“ (Oče za vodo koze pasejo).

Od Velike kope gre rebro kake pol ure do Črnega vrha, ki ima proti Mislinjski dolini kratko pobočje. Od Črnega vrha se Pohorski hrbet obrača proti vzhodu črez Črni kogel, Ribniška jezera in Št. Lovrenška jezera na Planinki. Od Planinke naprej se Pohorski hrbet razširja proti Vitanju v Vitansko planino z Ostrivico (1498 m), dalje v Konjiško planino, v Bistriško planino v Veliki kogel; na severno stran v Klopni vrh, na katerem gradi posestnik Falske grajščine grof Zabeo novo lovsko hišo na prostoru, odkoder je krasen pogled na Maribor in v okolico, potem v Planinsko goro, Sv. Urh in Sv. Bolfank, odkoder pada pobočje proti Hočam.

Najznamenitejše posebnosti na pohorskih planotah so jezera, med temi zlasti jezera na Planinki. Planinka je kakih 80 orali velika planota, obrasla s pritličnim borovcem, skozi katerega le težko predereš. Med tem se nahajajo mlake velike kakor ribniki, navidezno s črno vodo napolnjene; voda sama pa je čista, nima pa rib, kvečjemu najdeš belo gaščerico z žoltim trebuhom. Pravijo, da je na celi tej planoti 17 takih jezer; mi smo jih našli le 11. Največje jezero je blizu eno oral veliko, in 2 do 3 sežnje globoko, druga so manjša; spojili sta se tudi po dve v eno. Svet med jezери je šotast, mehke in se ziblje, ko po njem stopaš. Pri nekaterih jezerih so vodo izpustili po vodotokih in potem delali šoto; to smo opazovali pri jezerih pod Klopnim vrhom. Voda je dobra in pitna. Pod jezери pa se nahajajo studenci, torej odteka iz teh jezer voda, četudi le počasi. O teh jezerih si ljudstvo marsikaj pripoveduje; n. pr.: ako vržeš v jezero kamenček, se zdraži zeleni mož in provzroči burjo in točo.

Pohorsko gorovje je jako vodnato. Do malega vsi izvirki so blizu vrhov tega gorovja; okoli 17 potokov se izliva v Dravo — še celo nekateri, ki izvirajo na južni strani, kakor Mislinja. Geološko sestavljeno pa je tako, da je jedro vsega Pohorja iz samega granita, nad tem leže gnajs (ali rula) in lesketači in razne vrste skrilavci, v katerih se nahajajo plasti železne rude in semtertja skladi belega mramorja, pa tudi še porcelanske zemlje. Vsled teh geoloških razmer pa tudi ni na Pohorju one flore, katere smo vajeni v naših apnenih gorah. Blizu dve tretjini ga je z lesom pokritega, po vrheh in deloma na severnem pobočju so travniki in pašniki, v podnožju njive, še več pa rodovitnih vinogradov, v katerih pri-

delujejo najboljše štajersko vino. Gorice se začenjajo na severnem podnožju pri Rušah. O tej vasi bi bilo omeniti, da se je tam od leta 1644. do 1758. nahajala sloveča gimnazija, ki je šele prenehala, ko so jezuiti v Mariboru ustanovili gimnazijo. Od Ruš dalje proti vzhodu so znani vinogradi bistriški, lembaški in pekarski (Pikerer), potem na vzhodni strani najznamenitejši ritersberški (Rittersberger) in na južni strani brandenski (Brandner, biser štajerski). Naravno je, da je največja kupčija na Pohorju z lesom, potem z vinom in z živino.

Znamenito je, da Pohorjanec noče bit Pohorec; le prebivalci na severni strani, ki se imenujejo Zaplánce, zovejo prebivalce južne strani Pohorec. Domačini so vsi slovenske krvi, četudi tega marsikateri prebivalec na severni strani noče priznati, posebno v večjih vaseh in trgih v podnožju. Na severni strani so bolj imoviti nego na južni. Tam se nahajajo kmetje, ki imajo do 500, celo do 1000 orali zemlje; to so pravi kmetiški magnati, in najbolj imovite imenujejo celo pohorske „kralje“. Pohoštvo pri takih je tedaj nekako elegantno. Pouudijo ti sedež na naslanjaču in pogostijo te obilno s fino pijačo in jedili. V stekleni omari pa zapaziš knjižnico z bogato vezanimi knjigami.

Pohoreci so tihi in resnobne narave. Oblačili so se preje z doma pridelano raševino. Nosili so svoje dni suknje, ki so bile podobne fraku, če mu rep odrežeš. Še o obuvalih Pohorcev, o cokljah namreč, bi kaj povedala; pa raje podam, kar slavni pohorski pesnik Juri Vodovnik o njih poje:

Blagor teb', Skomarska fara,
tam je še navada stara.
Tista vas je Cokelburg,
taj nikdar ne pride Tur'k.

Fajmošter pa dobro vejo,
da zamerit' jim ne smejo,
da je Cokelpurgar „fajn“,
jim ni treba reč' „herajn“.

Tud Francozov se ni bati,
jel' bi cokle v nja metati;
in če prišel tje bi Rus,
gvišno ni coklarjem kos.

Zdaj pa eden druž'ga vpraša:
Kak je pa tam šega vaša?
Po čem pa so cokle še?
Bratje, le poslušajte!

Tud' v farof v coklah grejo,
se že zunaj napovejo;
s coklami sklopočejo,
gor po pragu tolčejo.

Veči tal so po desetki,
bolj te male pa po petki.
Kter' pa če prav velke 'met',
mora po štir' groše štet'.

To pesem je Juri zložil,
zraven je še to priložil:
Kteri bo to pesem bral,
na ves glas se bo smejal.

Najobširnejši in najhvaležnejši razgled je z Velike kope, približno tak, kakor s Sv. Uršule. Proti vzhodu se razprostira celo pohorsko gorovje, tam na zadnjem pobočju zagledaš Maribor in Ptujsko polje, pod obzorjem pa gineta hrvaška in ogrska ravan. Dalje na levo so Slovenske gorice, in daleč tam za njimi spoznaš Wechsel ob nižjeavstrijski meji. Proti severu se vidi v bližini gorovje Kozjak (Posruk), za njim srednještajerski griči in planjave, graški grad in Sokol (Schöckl) ter cela vrsta zgornještajerskih planin. Najlepši pa je pogled proti jugozahodu na Savinske planine. Vrhovi od Ojstrice do Rinke, Olševe in Raduhe se vidijo veliko mogočnejši nego od južne strani. Proti jugu vidimo vse naše domače znance kakor Menino in Čemšeniško planino, Kum, vse gorovje od Save tja do Bogaške gore.

Najpripravnejši pot na Veliko kopo je od Mislinjske doline ali od severne strani čez Ribnico od postaje Ribnica-Brezen (Reifnig-Fresen).

Po zadnji poti sva hodila in uživala na tej preznameniti planoti ta čarobni razgled, ko sva se vračala od Št. Lovrenca nazaj v Ljubljano ob priliki blagoslovljenja kapelice na Molički planini dne 5. septembra 1898. l. To potovanje pa omenim le še na kratko. Ko sva v Ribnici prenočila in pred solničnim vzhodom prišla na Veliko kopo, je bilo zelo hladno, pa kmalu naju je solnce ogrelo. Blizu eno uro sva se mudila na Veliki kopi, potem pa šla po južni strani v Slovenjgradec. Da se nisva preveč utrudila po cesti, sva se do Podgorja peljala, potem pa šla po zaznamenovani poti čez Št. Miklavž v Šoštanj, kjer sva precej utrujena prenočila. Drugo jutro sva se popeljala z vlakom do Rečiške vasi, od tukaj po zaznamenovani poti šla peš v Mozirje, potem pa z vozom v Ljubno. Dalje sva šla seveda peš v Luče, odkoder so že bili večinoma odšli Ljubencani in Lučani proti Molički planini. Došla sta naju, ker sva se dalje časa mudila v Lučah, še dva turista iz Mozirja. Odrinili smo skupaj, že malo pozno, po novi poti mimo Pečovnika. Ker nas je že pod Ojstrim vrhom prehitela noč, smo tavalili v temi še do Luške kočice (1550 m), katero je Savinska podružnica postavila na Koritih na gorski planoti Poljšaku. Našli smo jo na srečo prazno, da je bilo mogoče v njej prenočiti. Drugo jutro smo bili kmalu pri Kocbekovi koči. O blagoslovljenju lepe kapelice le toliko, da je bila vsa svečanost res ginljiva. Ker so bili vrhi vedno v megli — še mimo kočice jo je veter zaganjal — sva ostala tisti dan v koči in čakala, da se nama vsaj drugi dan posreči, z Ojstrice se ozirati na kraje, katere sva že vse prehodila.

Le kratko časa sva uživala drugo jutro krasni razgled s preljubljene mi Ojstrice; morala sva se umekniti gosti megli. Preko Presedljaja sva prišla v Belo dolino in dalje po Bistriški dolini do vrlega narodnjaka v Stahovici. Kako sva pa odtam prišla v Ljubljano, to že vsak lahko ugane.

Z Ojstrice v Logarjevo dolino.*)

Spisal Petruška.

Ob petih zjutraj sem zapustil Kocbekovo kočo, ob šestih sem gledal skozi prirodno okno v divje romantični Robanov kot in ob polsedmih sem vesel stal na vrhu Ojstrice.

Bilo je lepega poletnega jutra; vso prejšnjo noč je lil dež, in gotovo je prišel Zevs v Olimpu z drugimi bogovi navzkriž, ker se je tako hudo bliskalo in grmelo. No, proti jutru je zavel sever, in kmalu se je prikazal modri nebeški obok izmed sivih oblakov. Sveža jutranja sapica je pihljala sem od Mrzle gore, nad glavo mi je kričalo nekaj kavk „dobro jutro“, pod menoj na Klemenškovi planini se je pasla živina in se je čulo žvenkljanje zvoncev tako lepo in milo; iz bližine so me pozdravljali stari znanci Planjava, Skuta, Grintavec in drugi; tam iz daljave se mi je smejal sivi Triglav, sem od Okrešlja pa mi je šumel v uho slap pod Rinko. Spomnil sem se čudovitih pravljič o vilah, ki so bivale v zlatem veku na teh gorah. Zdaj se prav nič ne čudim, da so živele vile tako rade na planinah; saj ni nikjer tako lepo kakor tu gori.

Ojstrica je nekaka nepravilna trostrana piramida, izklesana iz apnenca. Izmed njenih znamenitosti navedem le dve. Tu je bujno rastlinstvo na južnem pobočju, zlasti prirodni vrt nad kočo na Korošici. Tu dobiš planiko, sleč, planinsko koprivo, ki prav lepo diši, veliki svedre in še sto drugih cvetlic, katerih imen pa ne vem. Druga znamenitost je lepo rdeče, črno in menda rumeno po-barvana kositrnata škatla, ki je pritrjena na vrhu v skalo in se v njej nahaja spominska knjiga. Kdor nabira duhovite reke, vzklike, temu ta knjiga prav ugaja, ker v njej jih je dovolj. Tale opomba je posebno izmed vseh značilna: „Besoffen gekommen, besoffen gegangen“. Tudi prav; imel je vsaj še enkrat tolik užitek od krasnega razgleda kakor kak trezen človek, ker je videl vse po dvoje.

Razgled s tega vrha je res veličasten. Z njega vidiš skoraj vse znatne gore, potem precej dolin in rek po Kranjskem, Koroškem, Spodnjem Štajarskem, Primorskem in vzhodnem Tirolskem. Pa kaj tudi pomaga brati še tako natančen opis razgleda? Videti je treba in se prepričati!

Solnce je stalo že precej visoko, ko sem se splazil po skalovju navzdol v jarek na zahodni strani ter navzgor v škrbino Škarje. Logarjeva dolina, ki je bila skrita nekaj časa za Ojstrico, je ležala zopet pod menoj v vsi svoji krasoti, in zopet se je čulo s Klemenškove planine zvonkljanje pasočje se črede. Priskakal sem po strmem, s travo, ruševjem in jelkami zaraslem pobočju na planino.

Pred kočo me je pozdravil pastir, ki je metel smetano v malem šodčku, pri vhodu v kočo pa je pogledala radovedna glava planšaričina. Pastir — siv starček in planšarica — mlado, brhko dekle, gotovo pastirjeva hči, sta mi postregla

*) Ta potopis je spisal mlad turist, ki se že sedaj zelo zanimlje za naše težnje. Uredn.

s prav slovansko gostoljubnostjo, kar sta le mogla. Zadovoljen sem se poslovil odtod. Potem sem stopal po ključasti poti navzdol v Logarjevo dolino.

Logarjeva dolina je široko prodasto polje, na nekaterih mestih golo, drugod s travniki, pašniki, njivami in gozdovi pokrito. Tuintam stoji kaka hiša, gospodarsko poslopje, pastirska ali drvarska kočica. V zgornjem delu te doline grmi slap pod Rinko, in potok žubori med drevjem in hiti čez skale. Visoke, raztrgane, sive, tuintam s snegom pokrite planine obdajajo veličastno v obliki podkove dolino. Na polju delajo pridne kmetice, na pašniku pasejo veseli pastirčki živino, na travnikih pada trava pod neusmiljeno koso marljivega kosca, v gozdih pojo brezštevlni ptiči svoje pesmi. Čuje se udar sekire ob stoletno drevje, po planinah pa lazijo po nevarnih, negotovih stezah turisti. Taka je Logarjeva dolina, biser slovenske zemlje. Znameniti francoski prirodoslovec Ami Boué primerja Logarjevo dolino slovečemu circusu Gavarninu v Pirenejih, ki je znan po svoji izredni krasoti. Konec Logarjeve doline je slap pod Rinko. Raz visoko steno pada debel curek v lepi paraboli kakih trideset metrov globoko. Solnce se vpira z žarki v ta slap in slika krasno mavrico na steno. Potok žubori po skalah, a se skriva nedaleč zopet pod zemljo.

Črez pičle pol ure sem bil že nad slapom in kmalu nato pri koči nemškega planinskega društva na Okrešlju. Na domači zemlji sem se čutil tujega. Poprašam pastirja, ali bo poslej lepo vreme? Odgovori mi, da so še nezatni oblaki na nebu, a ko ti izginejo, bo dolgo časa lepo vreme. V koči sem dobil dve gospodični, ki sta se ravno pričkali, ali sta prišli po „Süd- ali po Ost-Gratu“ na Mrzlo goro. Slednjič sta se zedinili in zapisali v knjigo: „Süd-Ost-Grat“.

Ob treh popoldne sem zapustil kočico ter šel čez Kamniško sedlo v Kamnik.

Gorjanci.

Z ozirom na zadnji opis izleta „Slov. plan. društva“ dne 11. junija t. l. na Gorjance poročam sledeče:

Sv. Gera na Gorjancih je turistom še malo znana, akoravno je krasni razgled s tega vrha že v nemščini opisal sloveči hribolazec prof. dr. Frischauf. Istinito je tukaj najlepši razgled s Kranjskega na Hrvaško. Potovanje je pa tudi jako zanimivo iz Št. Jerneja, odkoder pridemo v treh in pol ure na vrh. Pot pelje dobre pol ure čez Vrhpolje in Mihovo po ravnem, potem se polagoma vzdiguje ob potoku „Bendirjevki“, jako strmo pa k Sv. Miklavžu. Odtod je pri jasnem vremenu krasen razgled po vsem Kranjskem do Snežnika, Triglava in Grintavca. Za silo lahko tukaj tudi prenočiš, ako prineseš s seboj odejo. Ključice od prostorov hrani cerkveni ključar. Pri Sv. Miklavžu so trikrat na leto veliki shodi; prihodnji bo ob Velikem Šmarnu, zadnji pa jeseni. Ob „Bendirjevki“ je več prav dobrih studencev, med njimi tudi „presihajoči studenec“, kjer vodotoč

pogostoma za četrť ure prestane. Na gorenjem koncu Sv. Miklavža stoji takozvana „Huda peč“, to je velikanska skala, kjer je po ljudski govoricí sedež vragov. Blizu cerkve je velika močvirna luža, „Jezero“ imenovana. Ne daleč odtod stoji velikanski kamen, „Krvavi kamen“ imenovan, kateri ima več rdečih lis. Četrť ure od tega kamena je izvrsten studenec „Gospodična“. Od Rdečega kamena se vzdigujejo zopet strmi bregovi, in v eni uri smo na vrhu pri Sv. Geri. Tu je cerkvena razvalina, poleg nje pa druga sv. Ilija. V bližini je pripravno obsekana bukev, s katere je skoraj tako lep razgled po Kranjskem kakor iz zvonika sv. Miklavža. Streljaj od Sv. Gere proti jugovzhodu pa stoji najvišji grič, s katerega je posebno lep razgled na Hrvaško. Črez ravnino ob Kolpi vidimo Karlovec, Sisek, na drugo stran pa do bosenske meje, kjer stoji veličastna „Plešivica“. Ako bi se tu postavil razgledni stolp, morda bi se ob posebno čistem zraku na kakem mestu tudi zapazilo sinje Jadransko morje. Na zahodni strani tega griča je velika košenica s senico (parno), kjer bi se za silo tudi moglo prenočiti; blizu tam je tudi prav dober studenec „Ponikva“.

Društvene vesti.

Darila. Savinski podružnici: Slavna posojilnica na Ljubnem je darovala podružnici 5 gld., za popravilo pota v Turskem žlebu pa 5 gld. Visoko c. kr. železniško ministrstvo je podarilo podružnici za popraviljanje in zaznamenovanje potov 100 gld. Gospica Anka Lipold v Mozirju je v veseli družbi nabrala 6 gld. Vse darovalce najiskreneje zahvaljujemo!

Novi člani:

Osrednjega društva:

- Gdč. Franica Kodrič, trg. uradn. v Ljubljani.
- Gd. Edmund Kavčič, trgovec v Ljubljani.
- „ Avgust Jenko, pek. mojster in posestnik v Ljubljani.
- „ Janko Klopčič, urar v Ljubljani.
- „ Tomaž Puhar, gostilničar in fotograf na Sv. Višarjih.
- „ Jože Grm, župnik v Ukovah.

Radovljiske podružnice:

- Gd. Janez Poklukar, posestnik in žagar v Krnici.
- „ Frančišek Papler, posestnik v Doslovčah.
- „ Anton Pogačnik, župan na Dobravi.

Češka podružnica. Dne 10. t. m. so prišli odborniki te podružnice v Ljubljano ter so od tod odpotovali črez Kamniške in Savinske planine na Jezersko, da si ogledajo

graditev Češke kočé pod Grintavcem ter potrebno ukrenejo. Povodom njih bivanja v Ljubljani jim je napravil osrednji odbor sestanek, na katerem je bil prijateljski razgovor o naših težnjah.

Nova podružnica. V starodavnem Kranju se je ustanovila nova podružnica „Slov. plan. društva“. Pravila so že odobrena. Požrtvovalni in delavni kranjski narodnjaki, med katerimi je mnogo znanih turistov, so nam porok, da bo ta podružnica mnogo delovala in koristila „Slov. plan. društvu“. Podružnica pa ima tudi prekrasno torišče za svoje delovanje.

Triglavska kočá na Kredarici se je otvorila 1. t. m. Dne 11. t. m. pa je osrednji odbor v koči vse uredil, novega oskrbnika J. Hamerlicia v njegov posel vpeljal ter ga priučil na lieu mesta meteorološkemu opazovanju. Koča je oskrbljena z najboljšim vinom in pivom, provijant pa je urejen po dr. Pottovem sistemu, ki najbolj ugaja. Koča je izbornó prezimila. Na Kredarici ni nič snega, a tem več ga je v „Peklu“; vrhu Triglava ga je bilo pred 14 dnevi nad 2 metra. Vzlic temu pa je bilo v koči in na vrhu Triglava že mnogo turistov.

Kocbekovo kočó je otvoril načelnik „Savinske podružnice“ g. Fr. Kocbek dne

1. julija. V dneh 27. in 30. junija se je koča prezračila, osnažila in uredila. Slamnice v podstrešju so se napolnile s slamo. Tudi z živili je koča dobro preskrbljena. Dobe se navadne konserve, čaj, mesene klobase, vino (črno tirolsko in staro štajersko), pivo, slivovka, črni kruh. Koča bode oskrbovana do dne 1. oktobra. Oskrbnik je Martin Žmavc z Ljubnega.

Gornjegrajsko kočo je letos že nad 100 turistov obiskalo. V njej se dobe konserve za juho in pivo. Ključ ima volarski pastir.

Kočo na Boču so začeli v začetku meseca julija graditi. Les je bil že poprej posekan. Koča bode meseca avgusta gotova in slovesno otvorjena.

Koča v Planici. Vsled prizadevanja preč. g. župnika Lavtižarja gradi Radovljiska podružnica v lepi dolini Planici kočico za sprejem turistov. Opisali smo natančno Planico že lani o priliki otvoritve poti k izviri in slapu Nadiže (Save Dolinke) ter opozorili na krasote te doline, ki je bila dotedaj širšemu občinstvu še skoraj neznana. Tudi drugi slovenski listi so prinesli posledje večje in manjše spise, v katerih so se posamezni prijatelji in občudovalci narave laskavo izražali o krasotah romantične Planice. Število obiskovalcev Planice narašča od onega časa nepričakovano hitro. Prav ob vzhodu Ponce bode stala naša koča, ki je sedaj dodelana že v toliko, da dobi v njej vsak turist zavetišče pred dežjem in vetrom. Sploh ostane letos koča na eno stran s pogledom na slap odprta, tako da bode imela podobo verande. Pozneje se zapaži tudi ta stran ter se koča priredi oziroma razširi tudi za prenočišča. V verandi so okrog mize klopi in police, v mizi pa spominska knjiga. Ponavljamo, kar smo pisali že lani, da zvežejo boljši turisti lahko partijo s prehodom čez Ponce h Klanškima (Belopeškima) jezeroma ali pa skozi Razor v Kranjsko goro in obratno; kdor pa hoče v miru in samoti prebiti dan v naravi, naj gre 1½ uro od Rateč v prijazno Planico, kjer bode užival prirodno krasoto zvrhoma. V Ratečah sta dva gostilničarja člana „Slov. plan. društva“: g. Kavalari in g. Jalen; pri le-tem je razpoložena tudi spominska knjiga našega društva.

Kočo na Rodici v Bohinju otvori Radovljiska podružnica dne 1. avgusta.

Jubilejna kapelica sv. Cirila in Metoda pod Ojstrico je bila letos zelo vlažna, ker je bila lani pozno dodelana. Meseca julija jo je oskrbnik Kocbekove koče pridno prezračeval ter vnovič pobelil. Za beljenje je podaril gosp. Pavel Kussmann, rudarski ravnatelj v Ljubiji pri Mozirju, 20 kg dolomitove belobe. Za ta dar ga srčno zahvaljujemo.

Ombrometerska postaja v Kocbekovi koči se je otvorila dne 1. julija. Instrumenti: toplomer, ombrometer in Holsterikov barometer so postavljeni na pripravnih krajih. C. kr. hidrografski zavod za Štajersko je plačal vse stroške za prenašanje in postavljanje ter še skrinjo, v kateri bodo aparati po zimi shranjeni. Slavni c. kr. hidrografski zavod na tej posebni naklonjenosti zahvaljujemo najtopleje.

V Kranjski gori je postavila Radovljiska podružnica dve klopi ob popravljeni poti v Veliko Pišenco. Klopici sta tik jezera v senči smrek, izpod katerih uživaš pogled na Prisanek in Razor. Letos je dokaj tujecev v Kranjski gori, zlasti Goričanov.

Markacija. Osrednji odbor je iznova zaznamoval posebno ljubljanskim izletnikom tako priljubljeno pot s Sv. Jošta čez Planico mimo Pevna, Stare Loke v Škofjo Loko z rdečo-modro barvo.

O društvenem izletu na Sv. Višarje dne 29. junija t. l. piše „Mir“ v št. 19. t. l.: Po hvalevredni naklonjenosti cerkvenega predstojništva v Žabnicah je dobilo naše delavno planinsko društvo svojo planinsko sobo na Sv. Višarjih. Ni se čuditi, da se je zanimalo za Sv. Višarje društvo, ki se je tako lepo razvilo, ki na gorskih planotah zraven svojih koč zida tudi kapele v čast Božjo, katero skrbi, da morejo njegovi člani pri skupnih izletih ob nedeljah ali praznikih zadostovati tudi svoji verski dolžnosti. In to zadnje se tem laže zgodi na Sv. Višarjih, ki nudijo svojim obiskovalcem prelep razgled, kakor malo katerra gora iste visočine (1792 m). Tu vpliva na dušo miloba Marijinega svetišča in veličastna krasota Božjih del, ki ti stopijo pred oči v podobi gorskih velikanov od blizu in od daleč. Tedaj na tem vzvišenem kraju je

dobilo „Slov. plan. društvo“ svojo domačijo v planinski sobi. — Turist najde zdaj na Sv. Višarjih prav čedno sobo s popolnoma novo opravo za svoj počitek in v gostilnici skrbno ter dobro postrežbo. — Da postanejo Sv. Višarje v turističnem oziru še bolj zanimive, se je lani jeseni na stroške rodoljubnega g. župnika Ebnerja, ki je kot spovednik na Sv. Višarjih bival, napravila pot na sosednega „Kamenitega Lovca“ (2079 m), in letos se je po trudu višarskega gostilničarja gosp. Blaža Lakata podaljšala in popravila neka lovska steza z Višarij v slovečo kotlino „Za jezero“. Obe novi poti sta se zaznamenovali in s slovensko-nemškimi napisi označili. To in drugo bo pripomoglo ohraniti Sv. Višarjam slovenski značaj in bo vabilo turiste, posebno slovenske in češke, na to znamenito goro. In res je „Slov. plan. društvo“ sklenilo na dan sv. Petra in Pavla napraviti skupen izlet na Sv. Višarje in ob tej priložnosti otvoriti planinsko sobo. Nad 30 članov „Slov. plan. društva“, med njimi načelnik, g. profesor Fr. Orožen, se je udeležilo tega poseta. Med pokanjem topičev in vihranjem zastav se je popoldne vršila slavnostna otvoritev. Govorilo se je in napivalo v izrazih hvaležnosti do vseh onih, ki so pripomogli z nasvetom in delom, da se je „Slov. plan. društvo“ naselilo na lepih Višarjih. Slovenski planinci so prinesli s seboj in razobesili v društveni sobi slike častnih udov „Slov. plan. društva“ in njegovih planinskih koč, nekateri so se tudi podali na strmega „Lovca“. Z velikim zadovoljstvom so zapustili dragi slovenski turisti Sv. Višarje s srčno željo, kmalu zopet obiskati ta lepi kraj slovenske Koroške. „Slov. plan. društvo“ pa naj sprejme od koroških Slovencev iskreno zahvalo, da je začelo delovati tudi v potujčeni koroški pokrajini. Naj bi koroški Slovenci z obilnim pristopom podpirali to prekoristno društvo, ki brani naše planine pred navalom tujstva. Tako bomo najbolj uspešno vabili naše brate onostran Karavank in iz daljne Češke v naše lepe kraje slovenske Koroške. V „Slov. plan. društvu“ bomo našli močno zaslombo v našem do zdaj obupnem narodnem boju, in vzbudil se bo tudi po vrlih slovanskih gostih narodni ponos v našem ljudstvu. Tedaj živelo in procvitalo „Slov. plan. društvo“ na Koroškem!

Dijaške legitimacije. „Klub čeških turistov“ v Pragi je poslal osrednjemu odboru „Slov. plan. društva“ legitimacije za dijake, kateri nameravajo po Češki in Moravski potovati. Legitimacija daje dijaku pravico do brezplačnega prenočišča. Kateri dijak želi legitimacijo, naj se oglasi v društveni sobi v „Narodnem domu“ v Ljubljani.

Razglednic je založila „Savinska podružnica“ štiri vrste in sicer: Ojstrico s Kocbekovo kočjo, Gornjegrajsko kočjo, Mozirje z Mozirsko kočjo. Ena stane 5 kr. Prodajajo jih: v Gornjem gradu g. I. Božič in g. Fr. Šarb, v Mozirju g. Srečko Tribuč, na Ljubnem g. Fr. Petek, v Lučah g. R. Bratanič in g. Fr. Vuga, v Solčavi g. Krist. Germel in g. A. Herle, v Celju g. Dragotin Hribar, v Ljubljani g. Leop. Schwentner. Turisti, kupujte marljivo lepe domače razglednice!

Novi razglednici z Gorenjskega. Radovljiska podružnica je izdala dve krasni novi razglednici. Ena predstavlja zapadni del Mojstrane, druga pa izvir Save Dolinke (Nadiže) v Planici in pa Planico z Mojstroko in Jalovcem.

Za nabiralce poštnih razglednic. Gosp. Ljudevit Stiasny, učitelj v Radovljici, odpotuje letos v Kavkaz. Kdor mu pošlje 3 krone, dobi od njega po pošti 15 največ umetniško izdelanih razglednic iz naslednjih krajev: Radovljice, Trsta, Brindisi, Korfu, Aten, Dardanel, Carigrada, Tiflisa, Jalte, Sevastopola, Odese, Černovic, Budapešte, Zagreba in Reke, torej s 5 različnimi poštnimi znamkami. —

Glavni namen tega znamenitega potovanja je g. Stiasnemu, da se na svoje oči preveri, kako izborni pospeševalji omike in blagostanja so Rusi. To se najbolje spozna v Kavkazu; saj so ga Rusi izpremenili v cvetoče pokrajine, po katerih vedno bolj napreduje ne samo poljedelstvo, ampak tudi trgovina in kupčija. Kolo pusti doma, pač pa bo popotoval iz Tiflisa v Vladikavkaz čez Kavkaz (200 1/2 vrste) peš po sloveči vojni gruzinski cesti. Ako ostane kaj čistega dobička od razpošiljanja poštnih razglednic, ga porabi v nakup raznih slik, da bodo njegova predavanja o Kavkazu bolj zanimiva. Na zabavnem večeru „Slov. plan. društva“ v Ljubljani namerava jeseni predavati o svojem potovanju.

Češki velikošolci napravijo meseca avgusta poučen in reprezentacijski izlet v naše kraje. V Ljubljano pridejo iz Bleda v nedeljo dne 6. avgusta dopoldne. Ob osmih zvečer bo sestanek v „Narodnem domu“, v ponedeljek slavnostni izpredov, opoldne

banket v „Narodnem domu“, popoldne izlet na Vodnikov dom, ob osmih zvečer pa koncert v „Narodnem domu“. Poleg Ljubljane si ogledajo tudi Postojno, Celje in Trst. Dragim bratom prisrčen pozdrav!

Razne vesti.

Toplinske razmere na Obirju (Ojstrcu). Natanko severno od Ljubljane se vzdiguje blizu Železne Kaplje na Korškem 2141 m visoki Obir ali Ojstre, na katerem je blizu vrha meteorološka opazovalnica s stalnim opazovalcem. Opazovalnica je v telefonski zvezi z Železno Kapljo, odkoder vsak dan pošiljajo meteorološka poročila na Dunaj. Dvorni svetnik prof. dr. I. Hann je poročal v cesarski akademiji znanosti, da je lani od 2. maja do 20. oktobra, torej 172 dni, toplomer kazal nad ničlo ali nad lediščem. Toplina se zvišuje na ti višini za 0.6° C na 100 metrov, meseca julija in avgusta pa za 0.7° C. Razlika v zimski toplini med Obirskim vrhom in 1700 metrov niže ležečim Celovcem znaša le 2° C. V tem slučaju se razlika na 100 metrov zimska toplina le za 0.1° C in poletna toplina za 0.65° C.

Prvi hribolazci na gori Eliji (5514 m) na Aljaski v Severni Ameriki. V severnoameriških Kordiljerah se vzdiguje najvišja severnoameriška gora Elija (Mount St. Elias), z večnim snegom in ledom pokrit ognjenik, ki pa po letu 1847. ni več bljuval iz sebe skozi livkasto odprtino raznih snovi. S te gore dero v morje mogočne ledniške reke. Že več Amerikancev je izkušalo priti na to orjaško goro, a ni se jim posrečilo. Lanjskega leta pa je izvršil to namero italijanski princ Amadej, ki je zelo spreten hribolazec. Potoval je iz Turina v London, Liverpool in odtod v New York, po pacifični železnici v San Francisco in odtam proti severu na ladji v Sitko, glavno mesto polotoka Aljaske. Imel je 4 spremljevalce, 5 vodnikov in 10 ameriških nosačev, s katerimi se je peljal naprej po morju do rtiča Manby ob ustju reke Osara. Dne 24. junija l. 1897. so krenili od tam po zelo težavnem potu peš v notranjo deželo. Prvih 6 dni so uporabljali v to, da so z

velikanskim naporom spravljali prtjlago in živil za 16 dni na štirih saneh do roba velikega lednika. Na Malaspinovem ledniku so shranili nekaj živil in drugih reči, da ne bi prišli v kako zadrego. Dne 1. julija so začeli hoditi po velikanski ledeni pustinji in v treh dneh prišli čez 37 km dolgi Malaspinov lednik. S kako silnimi težavami so potovali poleg dolge ledniške reke, razvidimo iz tega, da so šele po 16dnevem potovanju dospeli do 969 m nadmorske višine. Nadaljnji pot je vodil naprej po velikih lednikih ob zelo slabem vremenu; padlo je mnogo sneženih plazov s silnim bučanjem v doline. Sneg in megla sta neugodno vplivala na oči, in le izredni spretnosti hribolazcev se je posrečilo, da so prišli srečno iz te ledene pustinje. Dne 28. julija so 21. krat nočevali v višini 2731 m na Newtonovem ledniku, ki se končuje ob vznožju gore Elije. Zelo težaven je bil prehod čez neko sedlo, v katero so vsekali stopnice. Razmerno laže so prišli čez strma snežena pobočja severnega grebena. V višini 4000 m so se začeli glavobol, težko sopenje in občna utrujenost, in vsake četrte ure so morali počivati 5 do 6 minut, da so se oddahnili. Končno so ugledali široki sneženi vrh na Eliji, in opoldne 31. julija po 10¹/₂ urni hoji je prvi stopil princ Amadej na deviški vrh in za njim drugi spremljevalci. Tako so dosegli svoj smoter po 38dnevem zelo napornem potovanju. Vreme je bilo mirno in jasno, razgled na vse strani jasen, izredno lep in veličasten, le morje in veliki Malaspinov lednik sta bila v megli. Toplomer je kazal 12° pod ničlo, tlakomer pa 385 mm. Po 1¹/₄ urnem odmoru so zapustili vrh in po snegu se vozeč že čez 2¹/₂ ure dospeli na sedlo, s katerega so zjutraj odšli. Dne 11. avgusta je bila zopet vsa ekspedicija zbrana v Yakutatskem zalivu, kjer jih je že pričakovala ladja.

Na znanje! Članarina „Slov. plan. društva“ in njegovih podružnic znaša na leto 3 gl.; poleg tega zneska plača nov član tudi 1 gl. vpisnine. Ustanovnik plača 30 gl.

Gabrijel Devetak

v Kobaridu

naznanja p. n. slavnemu občinstvu, da je v svoji novi hiši sredi trga otvoril **gostilnico.**

Toči dobro, pristno vino in Steinfeldsko pivo Vsaki čas postreza z gorkimi jedili in svežim surovim maslom po jako nizki ceni.

Za gospode turiste prenočišča po 30 kr. za osebo. Na razpolago je 6 sob.

Nadalje naznanja, da ima tudi tovarno za sodovo vodo; izdeluje sifone in pokalice.

Na prodaj je fotografski aparat

(13 × 18)

za povzeme z roko in na stativu. Ima 70 cm dolg meh (za teleobjektiv), tri kasete, stavek za leče, momentno zaklopko in stativ.

Naslov pove iz prijaznosti uredništvu

Hribolazcem, ki gredo iz Bohinja na Triglav, ali pa krenejo s Triglava v Bohinj, se priporoča gostilnica **Blaža Hodnika (Galetova)** v Srednji vasi za prenočišče. Postrežba dobra in točna. Večjim družbam se preskrbijo čedna ležišča v vasi.

Brata Eberla,

pleskarja c. kr. drž. in c. kr. priv. južne železnice
v Ljubljani, v Frančiškanskih ulicah št. 4,

prevzemata vsa v pleskarstvo spadajoča dekorativna, stavbinska in pohištvena dela.

Delo resno in fino, izvršitev točna in po najnižjih cenah.

JOSIP OBLAK,

umetni in gal. strugar v Ljubljani,

priporoča

svojo na novo urejeno deavnico za Florijansko cerkvijo v ulicah na grad št. 7. v naročitev vsakovrstnih strugarških košenih, roženih in drugačnih izdelkov, katere boše solidno in ceno izvrševal po načrtih ali brez njih.

FOTOGRAFIJA

je nedvomno najlepša in najkratkočasnejša zabava!

Fotografski aparati

in sploh vsi drugi v fotografsko stroko spadajoči predmeti za amaterje in za strokovnjake so vedno v največji zalogi na razpolago.

Pouk v fotografitranju za novince pre-
skrbim sam in brezplačno.

Geniki so vedno brezplačno na razpolago.

Dalje priporočam svojo tovarniško zalogo

☛ papirja ter pisalnih in risalnih potrebsčin. ☛

JOS. PETRIČ,

v Ljubljani, na Sv. Petra cesti št. 4.

Josip Maček

na Mestnem trgu v Ljubljani

priporoča svojo zalogo mnogovrstnih domačih in tujih žganih pijač, kakor: pristen brinovec, slivovko in tropinovec, I. vrste francoski in ogrski konjak, rum in mnogovrstne druge likerje po nizki ceni.

Adolf Hauptmann

v Ljubljani, na Sv. Petra cesti št. 41.

Tovarna
oljnatih barv, firneža, laka in kleja.

Zaloga

slikarskih in pleskarskih predmetov.

Ivan Soklič

v Ljubljani, Pod trančo št. 1,

priporoča svojo veliko zalogo **klobukov**, posebno **lodnastih** za hribolazce in lovce iz tvornice Jos. in Ant. Pichlerja, c. kr. dvor. založnikov. Članom „Sl. pl. društva“ znižane cene.

Franc Čuden,

urar v Ljubljani na Mestnem trgu,

priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnih žepnih in stenskih ur ter budilnikov. Vsi izdelki so priznani izvrstni in po ceni. Popravila se izvršujejo natančno in dobro.

✦ Cenovniki na zahtevanje brezplačno. ✦

Vinko Čamernik,

kamenosek v Ljubljani, v Slomškovi ulici št. 9, (zaloga spomenikov na Dunajski cesti nasproti bavarskemu dvoru),

priporoča svoj **kamenoseški obrt**, posebno za cerkvene in druge stavbinske izdelke, marmorne plošče za hišno opravo i. t. d.

Solidno delo, nizke cene. Ceniki in obrisi na zahtevo zastoj.

Vsakovrstne

napise na les, kovino in steklo

izvršuje natančno in po ceni

VINKO NOVAK

v Ljubljani, na Poljanski cesti 35.

HUGON IHL

v Ljubljani, Špitalske ulice št. 4,

priporoča

svojo veliko zalogo vsake vrste **suknena** in **manufakturnega blaga** na debelo in na drobno po najnižjih cenah.

Vnanja naročila izvršuje hitro in natančno.

J. Bonač

v Ljubljani,

v Šelenburgovih ulicah št. 5, naspr. nove pošte,

priporočam vjudno svojo trgovino s papirjem in s pisalnimi potrebščinami.

Vzorce papirja pošiljam na ogled.

V svoji knjigovoznici izdelujem vezi preproste in najfinije.

Prevezem izdelo-

vanje vsakovrstnih razglednic po fotografijah. 1000 lepih razglednic 14 — 16 gl.

Imam veliko zalogo razglednic mesta Ljubljane z različnih strani.

10 najlepših razglednic samih cerkev ljubljanskih za 33 kr., s pošto 38 kr.

Edina zaloga svinčnikov družbe sv. Cirila in Metoda (iz Hardtmuhove tvornice).

Prekupnikom velik popust.

Tiskarna in kamenotiskarna

A. KLEIN & Comp.

v Ljubljani, v Špitalskih ulicah št. 5,

se priporoča

v naročitev vseh v to stroko spadajočih del in za zalogo raznih tiskovin.

GRİČAR in MEJAČ

v Ljubljani, v Prešernovih ulicah št. 9, priporočata svojo bogato zalogo izgotovljene moške in ženske obleke ter najboljšje perilo in zavratnice. Zlasti opozarjata na nepremočna **lodnasta** oblačila in plašče za **turiste**.

Naročila po meri se izvršujejo točno in ceno na Dunaju.

Ilustrovani ceniki se razpošiljajo franco in zastoj

Članom „Sl. pl. društva“ znižane cene.

Avgust Žabkar

v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 7,

se priporoča

za vsake vrste **ključarska dela**,

katera izvršuje dobro, lično in ceno.

Engelbert Franchetti,

brivec v Ljubljani, Jurčičov trg št. 3,

priporoča slav. p. n. občinstvu svojo novo in elegantno urejeno **brivnico**.

Za dobro in točno postrežbo je najbolje preskrbljeno.

MARIJA PLEHAN,

svečarica in lektarica v Ljubljani na Sv. Petra cesti št. 63,

priporoča svojo veliko zalogo sveč ter **mnogovrstnega medenega blaga in slaščic**.

Kupuje med v panjih in vosek.